

**Avgvstini Valerii, Veronensis Episcopi, De Rhetorica
Ecclesiastica Libri III. Perqvam Ervditi**

Valiero, Agostino

Coloniae, 1582

Quomodò commouendi sint senes. Cap. XXVIII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-69050](#)

negligentia sua, aut indulgentia filij sui deteriores evaserunt: hæc à parentibus postulari, vt filij in ijs erudiantur, quæ ad religionem Christianam pertinent: eum, qui docet filium suum, (vt scripturæ sacræ verbis ut amur) laudari in illo, & in obitu suo non tristari: filium sapientem, latitiam afferre patri suo: filium stultum, mœstitiam esse matris sue. Multa occurret hoc loco, quibus ignauia parètum multorum Ecclesiasticus orator posset reprehendere; quod multi corrumpunt filios suos exemplo: quod vltionum eos ministros atque heredes, vt perpetuò sint miseri, efficiunt: quod eos discipulos atque adiutores ad occidendo homines vsura, multi exhibeāt: quod duritia sua filios suos ad iracundiam prouocent, & ita prouocent, vt pusillo (vt inquit Apostolus) animo fiant; quod plerumq; accidit incontinentibus patribus, qui nouis aut nouercarum, aut meretricum amoribus irretiti, paterni amoris obliuiscuntur: quorum ignominia, ante oculos auditorum, interdùm Ecclesiastico oratori est ponenda; eorum maximè, qui patrimonium, quod à parentibus accepterunt, & filij suis deberent relinquere, iam imminuerunt.

Quomodo commouendi sint senes.

Cap. XXVIII.

QVIA diximus distinctos auditores etiam etate, vt alij sint senes, alij iuuenes, alij media etate confitentes, hac sumus contenti distinctione; quia exquisitam illam distinctionem etatum, non est necesse in medium proferre. Ad senes conuertendus est sermo: qui ob usum rerum, quem habent, cum metuant falli, sint

suspiciosi, sint timidi, sint audi, sint difficiles ad sperandum, sint etiam plerumq; inuerecundi: Ecclesiasticus orator cum illis ita agat, vt ostendat, hoc illis tantum metuendum esse, nè à se ipsis ledantur, nè seipsoſ ignorent, nè nimium ſe ipſi fallant, nè temerè iudicent: honores huius ſeculi, opes, quibus tantoperè delectantur, ſuceptas habeant: illam timiditatem, que, refraſcenti calore, illis inest, conuertant ad humilitatem amplectendā: confidant in Domino, in quo qui confidit, nunquam confufus est: prudentiam ſuam, qua didicerunt fallaces eſſe hominum ſpes & incertas cogitationes, non tanti faciant, vt promiſſiones Dei, eiusquē liberalitatem, eadēmen ſura, qua pollicitationes mundi, qui cūm ſit hypocrita, ſemper decipit, mettantur: ſi qui eos magnificere non videntur, non admodum curent: vereantur Deum, cuius oculis patent omnia: misericordiam, ad quam, natura quadam infirmitate, ſunt inclinati, exerceant: profine consilio: authoritate, qua poſſunt, doceant, qua eſuſ illos docuit: vicinorum filios, filios ſuos putent, hortentur, reprehendant, ſubueniant: ſi verò diuites ſunt, quo minus opibus egent, breui ex hac vita migraturi, eo libentius eas communicent egentibus: cūm natura beneficio, tyran nide impur & voluptatis ſint liberati, dent operā, vt honorum & diuitiarum cupiditate ſe liberent: & vt in rebus humanis, fluxis & caducis, prudentia et longo uſu edoc̄i, nihil audeant affirmare; addant quin potius ſemper, fortasse; ita etiā, cūm detrectatores aut maledicos audiunt, inculcent, fortasse non ita ſe reſhabit: & cūm in rebus agendis, moderationem quandam praefeſerant, eandem moderationē adhibeant in expetendis honoribus, in optanda hac

dahac vita. Ad hunc locum pertinent ea, quae S. scribit Apostolus ad Timotheum: Senes sobrij sint, pudici, modesti, sani infide, in dilectione, in patientia: anus in habitu sancto, non criminatrices, non multo vino seruientes, ut prudentiam doceant. Cauet Ecclesiasticus orator, ne senes increpet; hortetur eos potius, ut patres; iuuenes ut fratres; anus ut matres; adolescentulas ut sorores in omni castitate: cōmemoret parūm interesse, etate quis an moribus sit iuuenis: delicato & voluptuario sene nihil exco-gitari posse infelicius.

Quomodo commouendi sint iuuenes, & me-dio ætate consistentes.

Cap. XXIX.

Ad iuuenes verò sermonem conuertens Ecclesiasticus orator, quoniam facile sperant, & quia sunt rerum ignari, & quia abundat sanguine; ostendat quām incerti sint exitus rerum, & quām pericolosum sit, de diuina misericordia nimium confidere. Cum verò plerūq; ad liberalitatem sint propensi, cum nesciant, quanto labore parentur opes; ostendat prodigalitatem esse multorum criminum originem: & eum, qui subtrahit aliquid patri suo, aut matri, grauißimè peccare. Cum verò etiam ad magnanimitatem inclinati videantur, magnanimitatem Christianam affirmet in animi perturbationibus sedandis, & in remittendis iniurijs, quae maxima victoria existimanda est, esse positam: & moneat, quandò naturæ beneficio non sunt suspiciosi; caueant, ne decipientur facile, ne voluptate capiantur; ne pessimus consultor mundus, eos id minimè cogitantes, in aciem sa-

I 5 thane,